

سال نهم، شماره ۳۳، بهار ۱۴۰۰، صفحات ۱۱۲-۷۷

تحلیل محتوای مقالات حوزه مالیات (مطالعه موردی مجلات علمی پژوهشی وزارت علوم دهه ۹۰)

سید حسام وقفی

استادیار گروه حسابداری، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

h.vaghfi2012@gmail.com

عبدالله قانع عزآبادی

دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

ghane.jalil@gmail.com

هدف پژوهش حاضر، تحلیل محتوای مقالات حوزه مالیات است. روش تحقیق پژوهش حاضر، تحلیل محتوای کمی بوده و داده‌ها با استفاده از روش تمام‌شماری از مقالات، استخراج و به‌واسطه آمار توصیفی، به تحلیل جامعه آماری ۴۰۴ مقاله چاپ‌شده با محوریت مالیات در مجلات علمی پژوهشی مورد تأیید وزارت علوم مابین سال‌های ۱۳۹۰ الی ۱۴۰۰ است. یافته‌های پژوهش نشان داد که درصد تولید مقالات حوزه مالیات در مجلات علمی پژوهشی در سال ۱۳۹۷ بیشتر از سایر دوره‌ها و در سال ۱۳۹۹ و ۱۳۹۰ کمترین میزان نشر را داشته‌اند. مشارکت مردان بیشتر از زنان و دانشگاه‌های دولتی بیشترین مشارکت در تولید مقالات را دارند. پژوهشنامه مالیات بیشترین مشارکت را در چاپ مقالات با موضوع مالیاتی داشته و کمترین همکاری را در چاپ مقالات مالیاتی مجله پیشرفت‌های حسابداری داشته است. در تولید مقالات تمایل به مشارکت گروهی و تعداد نویسندگان بیشتر از یک نفر بیشترین فراوانی را دارد. نگارش مقالات اکثراً در راستای اولویت‌های سازمان مالیاتی است. بالاترین درصد موضوعات گوناگون متعلق به موضوع در حیطه سازمان وصول مالیات و بیشترین جامعه آماری مورد استفاده، شرکت‌های سازمان بورس اوراق بهادار تهران است. بالاترین درصد استفاده از نرم‌افزارها متعلق به نرم‌افزار SPSS، بیشترین روش تحقیق، استفاده از تحلیل رگرسیون، مقوله مالیات دو برابر بیشتر نسبت به متغیر مستقل در مقالات به‌عنوان متغیر وابسته در نظر گرفته شده است و میانگین حدود ۱۰۰-۱۵۰ شرکت به‌عنوان نمونه آماری بالاترین فراوانی را به‌عنوان نمونه آماری پژوهش و تعداد افراد زیر یک‌صد نفر در پژوهش‌های پرسشنامه‌ای را به خود اختصاص داده‌اند.

طبقه‌بندی JEL: C22;G19

واژگان کلیدی: مالیات، تحلیل محتوا، مجلات علمی پژوهشی وزارت علوم

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۲/۱۵

* تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۷/۱۴

۱. مقدمه

از آنجایی که مقالات علمی پژوهشی به‌نوعی از برترین انواع پژوهش‌های صورت گرفته در کشور است و با توجه به جایگاه بالایی که می‌تواند در رشد و پیشرفت کشور داشته باشد، اهمیت و ضرورت پرداختن به محتوای علمی مقالات علمی پژوهشی مطمئناً از جایگاه بالایی برخوردار است. در بین انواع پژوهش‌ها و تحقیقات صورت گرفته در کشور که به‌نوعی بایان ادبیات نظری گذشتگان به کار خود ادامه می‌دهند، می‌توان گفت برخلاف آن‌ها، بررسی‌های تحلیلی با محوریت قرار دادن همان مباحث و به‌نوعی استخراج محتوا و مفهوم این مقالات، می‌تواند خود داده‌ای جهت کار آیندگان باشد و با توجه به اینکه مقالات منتظر شده در نشریات از مهم‌ترین ارکان رشد و توسعه علوم گوناگون می‌باشند، لذا تحلیل محتوای مقالات به پژوهشگران جهت انجام پژوهش‌های باکیفیت آتی کمک خواهد کرد (قبادی و همکاران، ۱۳۹۵). مبحث مالیات و راه‌های وصول و سیاست‌های اعمالی در حوزه مالیات مطمئناً از مهم‌ترین مباحث مطرح شده در کشورهای توسعه یافته به سبب درآمد عالی برای دولت و اداره کشور است و اگر بر این موضوع تکیه شود، مطمئناً تعادل و ثبات اقتصادی در کلیه صنایع و مشاغل کشور ایجاد خواهد شد و بخش عظیمی از ثروت گروهی از اقشار و مردم به جیب سوداگران روانه نخواهد شد و همان‌طور که در بسیاری از موارد عنوان شده است، مبحث مالیات از اصلی‌ترین راه‌های کسب درآمد دولت است که این بحث بیشتر در کشورهای توسعه یافته مطرح است و متأسفانه اقتصاد ایران که متکی به صادرات نفت است تاکنون نتوانسته است تعادل لازم را در این بخش ایجاد کند (گرایی‌نژاد و چپرادر، ۱۳۹۱). مالیات وجوهی است که دولت باید طبق قانون از افراد برای تأمین هزینه‌های عمومی جمع کند. منابع مالیات به‌طور کلی مالیات بر درآمد، مالیات بر ارزش افزوده، مالیات بر درآمد املاک، مالیات بر درآمد شرکت‌ها و مالیات بر درآمد تصادفی و مالیات بر ارزش افزوده است. مالیات یکی از اجزای اصلی منابع درآمد دولت است و بر این اساس، هر ساله در تهیه لایحه بودجه، سهم درآمدهای مالیاتی نسبت به سال قبل افزایش می‌یابد، به طوری که مالیات می‌تواند درآمد نفت را به‌طور کامل پوشش دهد؛ بنابراین، روش‌های مناسب باید به‌گونه‌ای اتخاذ شود که

تا آنجا که ممکن است مؤدیان محترم و شهروندان، مالیات را به طور داوطلبانه پرداخت کنند (خداوردی‌زاده و دشتابی، ۱۳۹۸). به همین سبب و با توجه به اهمیت بالای مالیات در اقتصاد و کسب درآمد دولت جهت تسریع در حل مشکلات اقتصادی و رفاهی مردم ضرورت این امر که چه پژوهش‌هایی در کشور در این زمینه انجام گرفته است و سمت و سوی مباحث به کدام سمت است و اینکه پژوهشگران و اساتید نخبه کشوری چه نظراتی راجع به مبحث مالیات در پژوهش‌های خود ابراز کرده‌اند و این مبحث مهم چه سهمی در تولیدات علمی کشور دارد، ضرورت پژوهش حاضر را بیش از پیش مشخص می‌سازد. در تحلیلی که در محتوای مقالات صورت می‌گیرد، بجای جمع‌آوری داده‌های کمی و کیفی به شیوه دیگر با قرار دادن اصل مطلب و محتوای مقالات و چگونگی توزیع آن‌ها و شکل گرفتن و پدیدآوردن آن‌ها می‌توان منبع اطلاعاتی جدید را جهت پژوهش‌های آتی ایجاد کرد (رشیدی‌آشتیانی و لاریجانی، ۱۳۹۰). هدف اساسی پژوهش حاضر این است که با تحلیل و بررسی مجلات حوزه حسابداری، مالی، اقتصاد و مدیریت دریابیم که چه مقدار از پژوهش‌های صورت گرفته در کشور به امر مالیات پرداخته‌اند و در چه زمینه‌هایی این پژوهش‌ها در حال حرکت می‌باشند، با طراحی سیزده پرسش اصلی اقدام به تحلیل انواع مقالات از حیث نوع نویسندگان، تعداد آن‌ها، انواع موضوعات مختلف، نقش‌های مالیات به‌عنوان متغیرهای مستقل وابسته در پژوهش، انواع روش تحقیق، نرم‌افزارهای آماری و سایر موارد خواهیم پرداخت. ساختار مقاله در ادامه شامل مبانی نظری و پیشینه تحقیق، سؤالات اصلی پژوهش، روش پژوهش و یافته‌های پژوهش و در انتها نتیجه‌گیری و پیشنهادهای پژوهش خواهد بود.

۲. مبانی نظری پژوهش

در زمان امیرکبیر، وزارت دارایی تأسیس شد و تحت نظارت وی، اقدامات خاصی برای بهبود اوضاع اقتصادی کشور انجام شد و نهایتاً با تصویب ایجاد وزارت امور اقتصادی و دارایی وضعیت مباحث اقتصادی به‌ویژه مالیات به شکل کنونی تقریباً تبدیل حالت داده است (آریا و دلخواه، ۱۳۹۷). مالیات به‌عنوان اولین و مهم‌ترین منبع درآمد عمومی، نقش مهمی در قوانین هزینه ایفا

می‌کند، عموم مردم نقش دولت را بازی می‌کنند و از این نظر برای دولت‌ها از اهمیت و جایگاه بالایی برخوردار است و از چالش‌های مهم پیش روی دولت در تأمین هزینه‌های دولت از طریق مالیات، فرار مالیاتی است. مطمئناً اولین هدف از اهداف اساسی مالیات، وضع و جمع‌آوری مالیات و تأمین هزینه‌های دولت است، به‌طور کلی سازمان امور مالیاتی با اجرای این اهداف، یک سیستم مالیاتی کارآمد خواهد داشت. درآمد مالیاتی بعضی اوقات به ۱۱ درصد از تولید ناخالص داخلی می‌رسد، هرچه هزینه‌های دولت بیشتر تحت پوشش مالیات باشد، سیستم مالیات نیز از انسجام بیشتری برخوردار است و به این دلیل است که نسبت به روش‌های دیگر تأمین مالی (فروش منابع ملی و استقراض) از نظر قدرت، قدرت بیشتری خواهد داشت و مابقی عوامل می‌توان گفت که توجیه اقتصادی کافی ندارند. مالیات می‌تواند مجموعه‌ای از درآمد اقشار با درآمد بالا را کاهش دهد و از این محصول برای بهبود زندگی گروه‌های کم‌درآمد در جامعه استفاده کرد (طاهری بروجنی و حسینی، ۱۳۹۹). یکی از عوامل رشد جوامع و تاریخ بشریت ارائه و انتقال تجربیات حاصل از آزمون و خطا از نسل‌های پیشین انسان به دوران بعد خود بوده است که انسان‌ها با کوشش و سنجش عوامل مختلف گوناگون در هر حیطه و بعد از آن نگارش و مکتوب کردن این آثار ارزشمند موجبات ترقی و پیشرفت جوامع را به وجود آورده‌اند و یکی از همین مجموعه‌های ارزشمند مقالات علمی پژوهشی کار شده در کشور است که غنای اطلاعاتی فراوان در آن موجود است و دلایل زیادی برای نوشتن مقالات وجود دارد. مجلات علمی کشور، مجلاتی هستند که در فواصل منظم و برای مدت نامعلومی منتشر می‌شوند و دو عملکرد اجتماعی تولید علمی و ارتباطات علمی را انجام می‌دهند. امروزه، محققان به سرعت برای ارائه به‌روزرسانی با دیگران، آن‌ها مقاله را در ژورنال‌ها منتشر می‌کنند. با توجه به نقش و اهمیت مجلات علمی در زمینه علم و دانش، لازم است که به‌طور علمی مورد ارزیابی دقیق قرار گیرد و برای این منظور می‌توان از روش تحلیل محتوا و استناد استفاده کرد. از جمله مزایای این روش، امکان عملی انجام آن و ویژگی بارز این روش، دور نگه داشتن بسیاری از نظرات و تعصبات شخصی از نتایج تحقیق است که احتمالاً تا حدودی در روش‌های دیگر دیده می‌شود. هم‌چنین، با توجه به محدودیت‌های موجود، می‌توان

کارآمدترین منابع اطلاعات را انتخاب و تهیه کرد (ساعی و همکاران، ۱۳۹۴). تجزیه و تحلیل محتوا، مانند سایر پروژه‌های تحقیقاتی، دارای مراحل یک روش علمی است. با این حال، مانند سایر روش‌ها و تکنیک‌های تحقیقاتی، ضمن داشتن اشتراکات روش تحقیق، مراحل خاص خود را نیز دارد (سلیمانی امیری و همکاران، ۱۳۹۹). برنارد برلسون تحلیل محتوا را چنین تعریف می‌کند: «راهی برای مطالعه عینی، کمی و سیستماتیک محصولات ارتباطی (محتوای صریح پیام) برای رسیدن به تفسیر». تأکید شده است «عینیت» به این واقعیت اشاره دارد که این تحقیق بر اساس قوانین، قواعد و روش‌های خاصی انجام شده است؛ بنابراین، برای جلوگیری از سوگیری در نظر محقق در روند تحقیق، تحقیق باید با قوانین مشخصی هدایت شود. «ماهیت سیستماتیک» آن هم چنین بدان معنی است که مطالعه علاوه بر روش، دامنه و طراحی محتوا یا دسته‌ها بر اساس قوانین کاربرد ثابت تعیین می‌شود. لازم به ذکر است که دو شرط عینیت و سیستماتیک بودن این روش را قابل تکرار می‌کند، به طوری که سایر محققان می‌توانند از همان روش‌ها و اطلاعات مشابه برای دستیابی به نتایج مشابه استفاده کنند. از آنجا که هدف تجزیه و تحلیل محتوای پیام‌ها به صورت عبارات عددی و در نتیجه استفاده از تکنیک‌های کمی است که قابلیت این روش را افزایش می‌دهد داده‌های ما باید به داده‌های کمی (درصد و شمارش) تبدیل شوند. در غیر این صورت، آنالیز محتوا نیست (گلشنی و قائدی، ۱۳۹۵).

۳. پیشینه پژوهش

لودمیلا^۱ (۲۰۲۱) در پژوهشی با عنوان ارزیابی پوشش موضوعات حسابداری در سال ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ توسط انتشارات معتبر و ناشران بین‌المللی این گونه بیان می‌کند که اهداف زیر به ترتیب مورد بررسی قرار گرفته‌اند، مطالعه تحقیق در مورد نسبت مجلات حسابداری در ناشران بین‌المللی (۲) بزرگ‌ترین ناشران را با تعداد مجلات حسابداری (۳) مجلات عالی‌رتبه حسابداری (۴) بررسی روند تعداد نشریات حسابداری در ۲۰۱۸-۲۰۱۹ نسبت به ۲۰۱۶-۲۰۱۷ (۵) مروری دقیق بر ۱۷۴۹

1. Lyudmyla

مجله حسابداری برای سال ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ با استفاده از پایگاه داده‌های مرجع ناشران بین‌المللی (۶) طبقه‌بندی خود مباحث حسابداری به ۱۴ جهت اصلی (۷) میزان پوشش موضوعات حسابداری توسط هر مجله. نتایج نشان می‌دهد که دارایی‌ها، کنترل، حسابداری مدیریت و گزارشگری مالی بیشترین موضوعات منتشرشده در سال‌های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ بوده‌اند. رومانوسکی و همکاران^۱ (۲۰۱۹) در پژوهشی با عنوان تجزیه و تحلیل محتوای بیمه‌نامه‌های سائیری: شرکت‌های مخابراتی چگونه خطر سائیری را قیمت‌گذاری می‌کنند؟ این گونه بیان کردند که نقض داده‌ها و حوادث امنیتی به امری عادی تبدیل شده است، هر ساله هزاران مورد اتفاق می‌افتد و هزینه برخی از آن‌ها صدها میلیون دلار است. در نتیجه، بازار بیمه در برابر این خسارات در دهه گذشته به سرعت رشد کرده است. با تجزیه و تحلیل این سیاست‌ها، اولین تحلیل کیفی سیستماتیک فرآیند پذیره‌نویسی بیمه سائیری را ارائه و نحوه درک و قیمت‌گذاری شرکت‌های بیمه برای خطرات اینترنتی را کشف و به صورت پیشنهاد ارائه کرده‌اند. دامی و همکاران^۲ (۲۰۱۸) به بررسی انتقادی مقالات پر استناد چاپ‌شده طی ۳۰ سال اخیر در مجله حسابداری، حسابرسی و پاسخگویی پرداختند. در این پژوهش از مرور ساختاریافته ادبیات پژوهش برای تحلیل ۱۲۶ مقاله پر استناد چاپ‌شده در مجله حسابداری، حسابرسی و پاسخگویی و ۲۱ مقاله دیگر چاپ‌شده در فاصله سال‌های ۱۹۸۸ تا ۲۰۱۶ استفاده شد. نتایج پژوهش آنان نشان داد در سال‌های اخیر از تئوری‌ها، روش‌ها، ریشه‌ها و نواحی تمرکز متنوعی برای انجام مقالات در مجله حسابداری، حسابرسی و پاسخگویی استفاده شده است که نشان می‌دهد پروژه‌های تحقیقاتی بین‌رشته‌ای در حسابداری به بلوغ خود رسیده است. باریک و همکاران^۳ (۲۰۱۷) پژوهشی با عنوان رتبه‌بندی مجله‌های حسابداری بر اساس محورهای موضوعی و روش‌شناسی انجام دادند. آنان فصلنامه‌های حسابداری را با دسته‌بندی محورهای موضوعی شامل مالی، حسابرسی، مدیریتی، مالیاتی و غیره و روش پژوهش شامل تحلیلی،

1. Romanosky et al.
2. Romanosky et al.
3. Barrick et al.

آرشیوی، تجربی و غیره رتبه‌بندی کردند. نتایج پژوهش نشان داد بیشترین پذیرش و چاپ مقاله‌ها در برترین مجله‌ها در حوزه مالی و از لحاظ روش پژوهش، آرشیوی و نیز تحلیلی بوده است. گافی و هارپ^۱ (۲۰۱۷) در پژوهش خود با عنوان مجله پژوهش در حسابداری مدیریت: تحلیل محتوا و تحلیل استنادی ۲۵ سال اول، به تحلیل محتوای توصیفی و تحلیل استنادی مجله پژوهش در حسابداری مدیریت بین سال‌های ۱۹۸۹ تا ۲۰۱۳ پرداختند. در پژوهش آن‌ها، مقالات چاپ‌شده در مجله پژوهش در حسابداری مدیریت بر اساس روش پژوهش، موضوع، تئوری و اطلاعات موجود در مورد تغییرات، محتوا برای شناسایی روند بالقوه طی زمان طبقه‌بندی شد. نتایج نشان داد روش‌های پژوهشی نظیر پیمایشی، مروری و میدانی در این مجله به‌مرورزمان کاهش یافته است، درعین حال این روش‌ها، روش‌های پژوهشی هستند که بر اساس اسنادهای جمع‌آوری‌شده، بیشترین تأثیر را دارند. هزلیک و همکاران^۲ (۲۰۱۲) در تحقیقی تحت عنوان «تعیین معیارهای بهره‌وری تحقیق اساتید حسابداری»، بهره‌وری تحقیق ۵۶۰۷ فارغ‌التحصیل دکترا که بین سال‌های ۱۹۷۱ و ۲۰۰۵ مدرک خود را به دست آورده‌اند، بررسی کرد. یافته‌های این مطالعه نشان داد که اساتید مرد بهره تحقیق بالاتری نسبت به اساتید زن دارند. وابستگی سازمانی نیز با بهره‌وری تحقیق رابطه معنی‌داری دارد. به‌عنوان مثال، اساتیدی که در دانشگاه‌ها با مدرک دکترا تدریس می‌کنند، نسبت به اساتیدی که در دانشگاه‌های بدون مدرک تدریس می‌کنند، فعالیت تحقیقاتی بیشتری دارند. هم‌چنین، رتبه علمی با بهره‌وری تحقیق رابطه مستقیم دارد. کسیدی و سوگیموتو^۳ (۲۰۱۱) در مطالعه‌ای مقاله‌های کتابخانه‌ای و اطلاعاتی آمریکا را با استفاده از روش نهفته دیریشه در آمریکای شمالی بین سال‌های ۱۹۳۰ تا ۲۰۰۹ مورد تجزیه و تحلیل قرار داد و نشان داد که تاریخچه کتابخانه‌ها در دو دوره اول، تحلیل استنادی در دوره دوم و سوم است. رفتار بازیابی اطلاعات در دوره چهارم و موضوع بازیابی اطلاعات و استفاده کاربر در دو دوره از پنج دوره،

1. Guffey, Harp.
2. Hasselback et al.
3. Cassidy, Sugimoto

بیشتر مورد استفاده قرار گرفته است. سلیمانی امیری و همکاران (۱۳۹۹) ۲۴۳ مقاله چاپ شده در فصلنامه پژوهش‌های تجربی حسابداری طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۷ را تحلیل محتوی نمودند. یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که تعداد نویسندگان مرد به‌طور قابل ملاحظه‌ای از زنان بیشتر است. ۹۷ درصد مقالات حاصل کار گروهی است. ۲۷ درصد از نویسندگان مقالات، استاد پار، ۱۵ درصد دانشیار و دانشجویان دکتری و استاد تمام و مابقی سطوح علمی به ترتیب در رده‌های بعدی قرار دارند. دانشگاه‌های الزهرا (س)، علامه طباطبایی، شیراز، تهران و مازندران به ترتیب بیشترین رتبه خلق اثر در این فصلنامه را داشته‌اند. از نظر موضوعی، بیشترین موضوع مورد بحث، حوزه حسابداری مالی با ۵۸ درصد بوده است. نونهال نهر و کاظمی نوجه‌ده (۱۳۹۸) به تحلیل محتوای مقاله‌های چاپ شده بین سال‌های ۱۳۷۱ تا ۱۳۹۶ در فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی پرداختند. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که روند تولید و نیز انتشار مقالات در کشور بهبود یافته است و به محورهای موضوعی بسیار جدیدی توجه شده و تنوع بسیار مناسبی در روش‌شناسی پژوهش‌های حسابداری و حسابرسی ایجاد شده است. در ضمن چاپ تخصصی‌تر مقالات در این فصلنامه بهبود مناسبی داشته است. نمازی و همکاران (۱۳۹۶) در مورد اخلاق در حسابداری پژوهشی محتوایی را انجام دادند که توانستند این نتیجه را ارائه دهند که مقالات محدودی در این مقوله مهم صورت گرفته است که پایین از دو درصد کل مقالات چاپ شده در کشور بود و رقمی حدود صد و ده مقاله در سال ۹۴ را گزارش کردند. ساعی و همکاران (۱۳۹۴) در مطالعه‌ای تحت عنوان «تحلیل محتوای حسابرسی تحقیقات علمی و پژوهشی در دو دهه گذشته، با استفاده از شانزده طبقه‌بندی و روش لسج و کلر که در سال ۲۰۱۲ ارائه کرده‌اند»، ۱۶ مجله علمی را مورد بررسی قرار دادند که جمعاً نمونه پژوهش به ۱۱۸ عنوان مقاله رسید و در طول سال‌های ۷۸-۹۱ این مجلات علمی پژوهشی را از نظر محتوا تجزیه و تحلیل کردند. در نتایج به‌دست آمده آن‌ها این چنین بیان شد که در برخی از اقشار و گروه‌ها هیچ‌گونه مطالعه قابل قبولی به چشم نمی‌خورد و تنوع در زیرگروه‌های این مناطق قابل توجه نیست. از نظر تنوع مطالعاتی، تحقیقات همان دو تن یعنی لسج ویلچر از مطالعات داخلی متنوع‌تر است و دوره ۱۳۹۱-۱۳۸۹ از نظر عملکرد موضوعی

شبهات زیادی به دوره مدرن ذکر شده در تحقیقات آن‌ها دارد و بیشتر تحقیقات بر روی یک نمونه نسبتاً کوچک انجام شده است و روش تحقیق مورد استفاده بسیار متنوع نیست. گرامی راد و همکاران (۱۳۹۳) محتوای مقالات در مجلات حسابداری و مالی منتشر شده بین سال‌های ۱۳۹۲-۱۳۸۷ را تجزیه و تحلیل کرد. یافته‌های آن‌ها نشان می‌دهد که طی سال‌های مورد بررسی، ۱۲۴۱ مقاله در مجلات ذکر شده منتشر شده است که در سال‌های اولیه دو برابر و سه برابر شده است سال‌های بعد روند صعودی داشت. ۲۸۷۱ نویسنده در تولید این مقالات شرکت کرده‌اند که ۲۳۶۵ مرد و ۵۰۶ زن هستند. از نظر رتبه علمی، استادیار ۳۱ درصد و دانشیار ۱۲ درصد را منتشر کرده‌اند و اساتید و اساتید در رتبه‌های بعدی قرار دارند. ۷ درصد مقاله‌ها تک‌نگاری و ۹۳ درصد مقاله‌ها نتیجه کار تیمی بود. در بین دانشگاه‌ها، دانشگاه آزاد اسلامی با ۵۷۱ مقاله در رتبه اول و دانشگاه تهران با ۱۷۵ مقاله در رتبه دوم قرار گرفتند. از نظر گرایش موضوعی مقالات، بیش از نیمی از آثار منتشر شده (۵۳ درصد) در حوزه حسابداری مالی و علوم مالی با ۲۷ درصد و حسابرسی با ۸ درصد در رتبه‌های دوم و سوم قرار داشتند. رهنمایی رود پستی و همکاران (۱۳۹۱) معادل با سال ۲۰۱۲ میلادی در تحقیقی با محوریت تحلیل محتوای مجلات دارای رتبه‌بندی حسابداری علمی پژوهشی در حسابداری در ایران، ضمن تحلیل محتوای ۱۱۵۴ مقاله منتشر شده در مجلات علمی پژوهشی حسابداری از سال ۱۳۷۱ تا ۱۳۹۰، دریافت که موضوع تحقیق حسابداری مالی با ۳۳۴ تحقیق بیشترین درصد مقالات منتشر شده را دارند. امور مالی با ۲۴ درصد، حسابداری مدیریت با ۲۲ درصد، حسابرسی با ۱۴ درصد، مدیریت با ۶ درصد و حسابداری با ۵ درصد پشت سر آن هستند.

۴. سؤالات پژوهش

۱. توزیع جنسیتی پدیدآورندگان مقالات حوزه مالیاتی در مجلات علمی پژوهشی چگونه است؟
۲. توزیع فراوانی مقالات با موضوع مالیاتی به تفکیک سال چگونه بوده است؟
۳. توزیع فراوانی مقالات با موضوع مالیاتی به تفکیک دانشگاه چگونه است؟
۴. توزیع فراوانی موضوعات در مقالات با موضوع مالیاتی چگونه است؟

۵. توزیع مقالات با موضوع مالیاتی در مجله‌های پژوهشی چگونه است؟
۶. توزیع مقالات با موضوع مالیاتی از نظر تعداد نویسندگان در هر مقاله چگونه است؟
۷. توزیع فراوانی جامعه آماری مقالات پژوهشی با موضوع مالیاتی چگونه است؟
۸. موضوعات مقالات با موضوع مالیاتی تا چه اندازه در راستای اولویت‌های پژوهشی سازمان امور مالیاتی بوده است؟
۹. توزیع فراوانی نرم‌افزارهای مورد استفاده در مقالات علمی پژوهشی حوزه مالیات چگونه است؟
۱۰. توزیع فراوانی جمع‌آوری اطلاعات آماری مقالات علمی پژوهشی حوزه مالیات چگونه است؟
۱۱. توزیع فراوانی روش تحقیق مورد استفاده در مقالات علمی پژوهشی حوزه مالیات چگونه است؟
۱۲. توزیع فراوانی متغیر مالیات به‌عنوان متغیر وابسته و مستقل مورد استفاده در مقالات پژوهشی حوزه مالیات چگونه است؟
۱۳. توزیع فراوانی تعداد شرکت‌های نمونه و افراد در پژوهش‌های بورسی و پرسشنامه‌ای مورد استفاده در مقالات علمی پژوهشی حوزه مالیات چگونه است؟

۵. روش‌های پژوهش

پژوهش حاضر به لحاظ ماهیت داده‌ها کمی است. داده‌ها با استفاده از روش تمام‌شماری از مجلات علمی پژوهشی وزارت علوم از سال ۱۳۹۰ تا سال ۱۴۰۰ استخراج و با استفاده از تحلیل فراوانی مورد توصیف قرار گرفته‌اند. به‌منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش تحلیل محتوا استفاده شده است. تجزیه و تحلیل محتوا، یک روش تجزیه و تحلیل متون است که سعی در استخراج داده‌های مربوط به متن با استفاده از روش تجزیه و تحلیل دارد (قهنویه و همکاران، ۱۳۹۰). تحلیل محتوا روش استانداردی برای بررسی اسناد و مدارک است (سلیمانی امیری و همکاران، ۱۳۹۹). اطلاعات مورد نیاز تحقیق از مقالات چاپ‌شده در مجلات علمی و پژوهشی وزارت است که در

نهایت تعداد ۴۰۴ مقاله در حوزه مالیات جمع آوری و به عنوان نمونه پژوهش به کار گرفته شده است.

۶. یافته‌های پژوهش

نتایج فراوانی پرسش‌های پژوهش

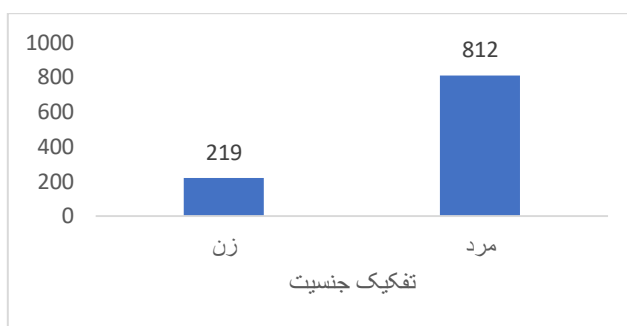
پرسش اول: توزیع جنسیتی پدیدآورندگان مقالات با موضوع مالیاتی چگونه است؟

جدول ۱. توزیع فراوانی مقالات به تفکیک جنسیت پدیدآورندگان

جنسیت	فراوانی	درصد
زن	۲۱۹	۲۱/۲
مرد	۸۱۲	۷۸/۸
جمع	۱۰۳۱	۱۰۰
تخصص علمی نویسنده	تعداد	درصد
نویسنده با تخصص حسابداری	۷۹۷	۷۷
نویسنده با تخصص مدیریت	۸۸	۸/۵
نویسنده با تخصص اقتصاد	۱۱۴	۱۱
نویسنده با سایر تخصص‌ها	۳۶	۳/۵
جمع	۱۰۳۱	۱۰۰

با توجه به جدول فراوانی (۱) مشاهده می‌شود که در بین نویسندگان مقالات در حوزه مالیات در مجلات علمی پژوهشی کشور در بازه زمانی معین شده از تعداد ۱۰۳۱ نفر نویسنده در مجموع مقالات تعداد ۲۱۹ نفر (زن) و ۸۱۲ نفر (مرد) می‌باشند. پرسش اول پژوهش به مقوله توزیع جنسیتی نویسندگان نمونه آماری پژوهش است که با توجه به نتایج ارائه شده، آقایان با اختصاص حدود هشتاد درصد از فراوانی نمونه آماری حدود چهار برابر بیشتر نسبت به فراوانی جنس مخالف (بانوان) در این زمینه پژوهش چاپ شده داشته‌اند. در تحلیل این نتیجه می‌توان بیان کرد که احتمالاً آقایان تمایل بیشتری به کار کردن و انجام پژوهش در حوزه مالیات و مباحث اقتصادی کشور دارند. البته نمی‌توان با توجه به این نتایج به طور کلی این مبحث را به کل پژوهش‌ها در سایر حوزه‌ها بسط داد ولی با یک نگاه کلی می‌توان گفت حضور بانوان و اساتید زن کشور در بین

نویسندگان مقالات بسیار کم و ناچیز است و حداقل انتظار می‌رود این جمعیت که تا چندی بعد از جمعیت مردان در کشور بیشتر خواهند بود کمی بیشتر در حوزه‌های پژوهشی خصوصاً مقوله‌های اقتصادی و کسب و کار کشور مانند مالیات حضور داشته باشند. همچنین نتایج دیگر جدول نشان داد که بیشترین تخصص نویسندگان که در پژوهش‌های حوزه مالیات وجود دارد، تخصص حسابداری است.

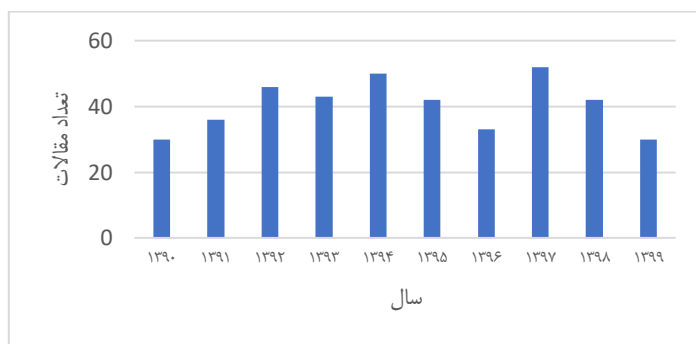
نمودار ۱. توزیع فراوانی مقالات به تفکیک جنسیت پدیدآورندگان

پرسش دوم: توزیع فراوانی مقالات با موضوع مالیاتی به تفکیک سال چگونه بوده است؟

جدول ۲. توزیع فراوانی مقالات به تفکیک سال نگارش

سال نگارش	فراوانی	درصد
۱۳۹۰	۳۰	۷/۴
۱۳۹۱	۳۶	۹/۰
۱۳۹۲	۴۶	۱۱/۴
۱۳۹۳	۴۳	۱۰/۶
۱۳۹۴	۵۰	۱۲/۴
۱۳۹۵	۴۲	۱۰/۴
۱۳۹۶	۳۳	۸/۱۶
۱۳۹۷	۵۲	۱۲/۹
۱۳۹۸	۴۲	۱۰/۴
۱۳۹۹	۳۰	۷/۴
جمع	۴۰۴	۱۰۰

با توجه به جدول فراوانی (۲) مشاهده می‌شود که در بین فراوانی سال‌های مورد پژوهش و مقالات چاپ‌شده در حوزه مالیات در مجلات علمی پژوهشی کشور در بازه زمانی معین شده از ۱۰ سال مورد بررسی، سال ۱۳۹۷ با فراوانی ۵۲ عدد مقاله بیشترین فراوانی و سال ۱۳۹۰ و ۱۳۹۹ با ۳۰ عدد مقاله کمترین فراوانی را به خود اختصاص داده‌اند.

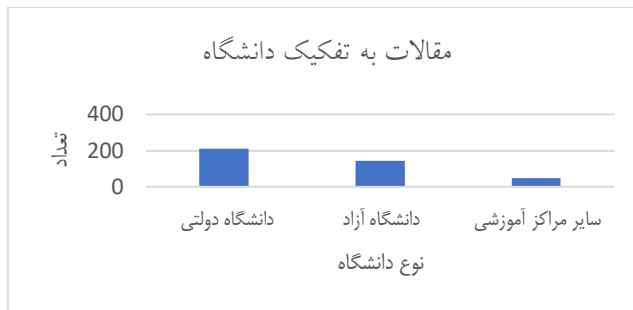
نمودار ۲. توزیع فراوانی مقالات به تفکیک سال نگارش

پرسش سوم: توزیع فراوانی مقالات با موضوع مالیاتی به تفکیک دانشگاه چگونه است؟

جدول ۳. توزیع فراوانی مقالات به تفکیک نوع دانشگاه

نوع دانشگاه	فراوانی	درصد
دولتی	۲۱۲	۵۲/۴
آزاد	۱۴۴	۳۵/۶
سایر مراکز آموزشی	۴۸	۱۲/۰
جمع	۴۰۴	۱۰۰
نام دانشگاه	تعداد	رتبه
دانشگاه تهران	۴۵	۱ - ۱۰
دانشگاه تربیت مدرس	۱۸	۱ - ۱۰
دانشگاه اصفهان	۱۶	۱ - ۱۰
دانشگاه تبریز	۱۴	۱ - ۱۰
دانشگاه فردوسی مشهد	۱۲	۱ - ۱۰
دانشگاه شهید چمران اهواز	۱۱	۱ - ۱۰
دانشگاه شیراز	۱۳	۱ - ۱۰
دانشگاه شهید بهشتی تهران	۱۱	۱ - ۱۰
دانشگاه علامه تهران	۹	۱ - ۱۰
دانشگاه باهنر کرمان	۱۷	۱ - ۱۰

با توجه به جدول فراوانی (۳) مشاهده می‌شود در بین مراکز علمی و دانشگاه‌هایی که نویسندگان مقالات از این دانشگاه‌ها در کارهای علمی حوزه مقالات و نشر آن‌ها فعالیت داشته‌اند، دانشگاه‌های دولتی سراسر کشور با درصد فراوانی ۵۲/۴ صدم درصد بالاترین مشارکت و سایر مراکز علمی با درصد فراوانی ۱۲ درصد کمترین مشارکت را داشته‌اند ضمن اینکه از سهم دانشگاه آزاد نمی‌توان گذشت و با ۳۵/۶ درصد در رده دوم قرار گرفته است. در تحلیل پرسش سوم پژوهش می‌توان مشاهده کرد که به طور تقریبی اساتید و دانشجویان کلیه مراکز علمی کشور از جمله دانشگاه‌های سراسری و دانشگاه آزاد همکاری خوبی را در چاپ و نشر و تهیه مقالات در حوزه مالیات داشته‌اند ولی باز هم با وجود تعداد مراکز بیشتر دانشگاه‌های دولتی خصوصاً در مقاطع تحصیلی بالاتر من جمله دکترای تخصصی، سهم بالاتری را در ارائه مقالات و پژوهش‌ها بر عهده داشته است. ضمن اینکه تلاش و زحمات اساتید و دانشجویان دانشگاه آزاد و سایر مراکز علمی از جمله دانشگاه‌های پیام نور و مؤسسات غیرانتفاعی را نمی‌توان نادیده گرفت که در مجموع با ۵۸ درصد در کنار دانشگاه‌های دولتی در حال ارتقای سطح علمی کشور است و مقالات زیادی را در حوزه مالیات در دهه ۹۰ چاپ و منتشر کرده‌اند. ضمن اینکه تنها مجلات علمی پژوهشی را در این پژوهش مورد بررسی قرار داده‌ایم که اگر همایش‌ها و سایر مجلات و مجلات بین‌المللی در نظر گرفته شود مطمئناً به ارزش بالای دانشگاه‌ها و مراکز علمی کشور پی خواهیم برد ولی با توجه به نتایج پژوهش اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های دولتی علاقه بیشتری نسبت به چاپ مقالات در حوزه مالیات از خود نشان داده‌اند. با توجه به سایر نتایج جدول فوق می‌توان بیان کرد که سهم ۱۰ دانشگاه برتر طبق گزارش‌های وزارت علوم، ۱۶۶ مقاله در حوزه مالیات است و سایر مقالات سهم سایر دانشگاه‌های کشور است.

نمودار ۳. توزیع فراوانی مقالات به تفکیک نوع دانشگاه

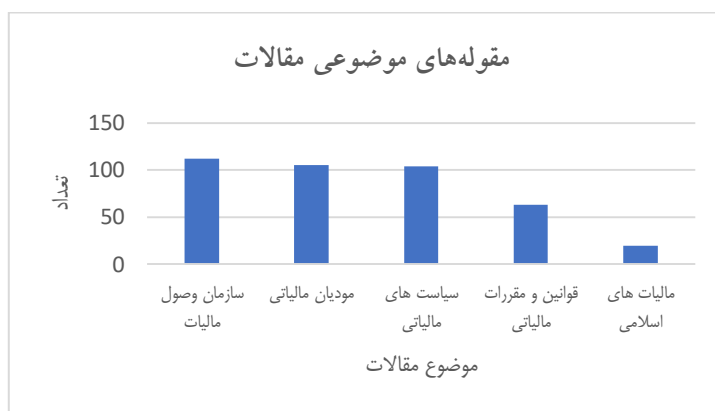
پرسش چهارم: توزیع فراوانی موضوعی در مقالات با موضوع مالیاتی چگونه است؟

جدول ۴. توزیع فراوانی مقالات به تفکیک موضوعی

موضوع	فراوانی	درصد
سازمان وصول مالیات	۱۱۲	۲۷/۷
مؤدیان مالیاتی	۱۰۵	۲۶/۶
سیاست‌های مالیاتی	۱۰۴	۲۵/۷
قوانین و مقررات مالیاتی	۶۳	۱۵/۶
مالیات‌های اسلامی	۲۰	۵/۰
جمع	۴۰۴	۱۰۰

با توجه به جدول فراوانی (۴) مشاهده می‌شود که مقالات موضوعی که بیشتر به آن پرداخته شده است و در پنج دسته قرار گرفته‌اند شامل موضوعات راجع به سازمان امور مالیاتی (وصول مالیات) با ۲۷/۷ درصد بالاترین و موضوع مالیات‌های اسلامی با ۵ درصد کمترین فراوانی را به خود اختصاص داده‌اند. پرسش چهارم پژوهش، از نظر محتوا به‌نوعی مهم‌ترین موضوع در بین پرسش‌های پژوهش است که نتایج کل پژوهش را می‌توان در این پرسش خلاصه کرد که در بین ۴۰۴ مقاله ارائه شده در دهه ۹۰ در کشور در مجلات معتبر علمی پژوهشی کشور، بیشترین توجهی که در مقالات ارائه شده است مربوط به سازمان امور مالیاتی بوده است که بیشترین دغدغه نویسندگان و پژوهشگران در این باره و سیاست‌هایی که اتخاذ می‌شود بوده است پس در اینجا می‌توان این‌گونه برداشت کرد که سازمان امور مالیاتی با اتخاذ سیاست‌های درست و قاطعانه و در

عین حال با همکاری لازم با بخش‌های تولیدی و مولد کشور می‌تواند بیشترین نقش را در مورد مبحث مالیات در کشور داشته باشد. مورد دوم مؤدیان مالیاتی هستند که با مباحثی مانند فرار مالیاتی و حساب‌سازی‌ها به نوعی سعی در فرار مالیاتی دارند و اگر این فرهنگ در بین اقشار پردرآمد جای خود را پیدا کند و با اتخاذ تدابیری در عوض مالیاتی که افراد پرداخت می‌کنند، تسهیلات و خدماتی را به صورت مشوق این طرح به آن‌ها اعطا نمایند مطمئناً اقتصاد کشور از حالت تک‌بعدی خارج خواهد شد و از مباحث مطرح شده در مقالات می‌توان پی برد که این موضوع از اهمیت زیادی برخوردار است. ضمن اینکه مباحث دیگر و من جمله مباحث مربوط به مالیات‌های اسلامی و خمس و زکات و... از مباحثی است که کمتر به آن پرداخته شده است که نیاز است در کشور اسلامی جهت شفاف شدن بعضی مسائل و نقد و بررسی این عوامل نیز مورد بحث و بررسی قرار گیرند.

نمودار ۴. توزیع فراوانی مقالات به تفکیک موضوعی

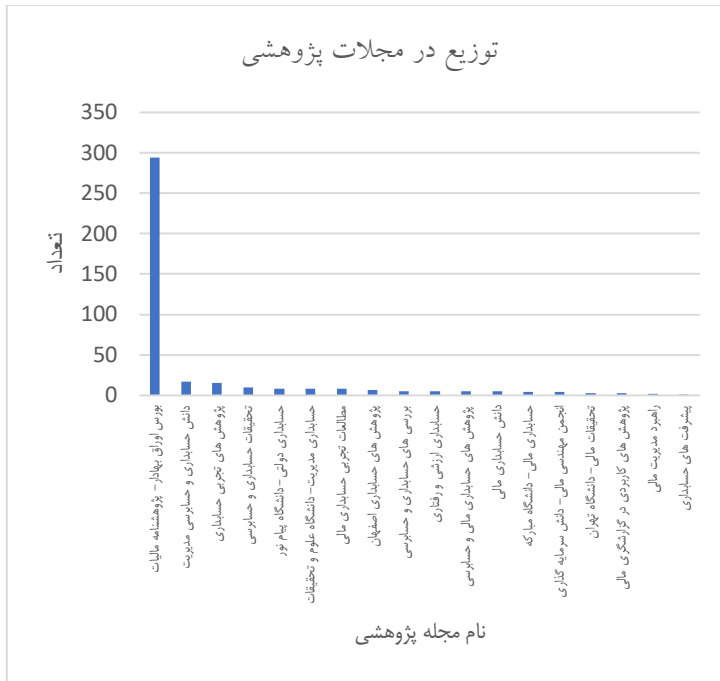
پرسش پنجم: توزیع مقالات با موضوع مالیاتی در مجله‌های پژوهشی چگونه است؟

جدول ۵. توزیع مقالات در مجله‌های پژوهشی

نام مجله	ناشر مجله	گروه علمی	فراوانی	درصد
پژوهشنامه مالیات	سازمان امور مالیاتی	علوم انسانی، میان‌رشته‌ای	۲۹۴	۷۲/۸
دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت	انجمن علمی حسابداری مدیریت	علوم انسانی، حسابداری	۱۷	۴/۲
پژوهش‌های تجربی حسابداری	دانشگاه الزهرا	علوم انسانی، حسابداری	۱۵	۳/۸
تحقیقات حسابداری و حسابرسی	انجمن حسابداری ایران	علوم انسانی، حسابداری	۱۰	۲/۵
حسابداری دولتی	دانشگاه پیام نور	علوم انسانی، حسابداری	۸	۲/۰
حسابداری مدیریت	دانشگاه آزاد اسلامی	علوم انسانی، حسابداری	۸	۲/۰
مطالعات تجربی حسابداری مالی	دانشگاه علامه تهران	علوم انسانی، حسابداری	۸	۲/۰
پژوهش‌های حسابداری مالی	دانشگاه اصفهان	علوم انسانی، حسابداری	۷	۱/۸
بررسی‌های حسابداری و حسابرسی	دانشگاه تهران	علوم انسانی، مدیریت	۵	۱/۲
حسابداری ارزشی و رفتاری	دانشگاه خوارزمی	علوم انسانی، حسابداری	۵	۱/۲
پژوهش‌های حسابداری مالی حسابرسی	دانشگاه آزاد اسلامی	علوم انسانی، حسابداری	۵	۱/۲
دانش حسابداری مالی	دانشگاه بین‌المللی قزوین	علوم انسانی، حسابداری	۵	۱/۲
حسابداری مالی	دانشگاه آزاد اسلامی	علوم انسانی، حسابداری	۴	۱/۰
دانش سرمایه‌گذاری	انجمن علمی مهندسی مالی	علوم انسانی، مالی	۴	۱/۰
تحقیقات مالی	دانشگاه تهران	علوم انسانی، مدیریت	۳	۰/۷
پژوهش کاربردی در گزارشگری مالی	سازمان حسابرسی	علوم انسانی، حسابداری	۳	۰/۷
راهبرد مدیریت مالی	دانشگاه الزهرا	علوم انسانی، مدیریت	۲	۰/۵
پیشرفت‌های حسابداری	دانشگاه شیراز	علوم انسانی، حسابداری	۱	۰/۲
جمع			۴۰۴	۱۰۰

با توجه به جدول فراوانی (۵) مشاهده می‌شود که بیشترین مجلاتی که مقالات حوزه مالیات را پذیرش و انتشار داده‌اند مجلاتی هستند که در حوزه سیاست‌های مالی و حسابداری مشغول به فعالیت هستند و از بین مجلاتی که مقالات حوزه مالیات را پذیرش و چاپ کرده‌اند مجله علمی پژوهشی، پژوهشنامه مالیات که دقیقاً به چاپ و نشر مقالات حوزه مالیات اختصاص یافته در دهه

اخیر با فراوانی ۷۲/۸ درصد و فراوانی ۲۹۴ مقاله منتشر شده در حوزه مالیات، بالاترین رتبه را در این زمینه به خود اختصاص داده است. همچنین مجله پیشرفت‌های حسابداری دانشگاه شیراز با ۰/۲ درصد کمترین رتبه در چاپ مقالات حوزه مالیات را به خود اختصاص داده است. پرسش پنجم پژوهش به‌نوعی دغدغه و اولویت‌بندی مجلات را در چاپ و نشر آثار با مقولات موضوعات گوناگون را به نمایش گذاشته است که با توجه به تعدد مجلات علمی پژوهشی حوزه اقتصاد و مدیریت و حسابداری و پژوهشنامه اختصاصی مالیات که منحصرأ نودونه درصد مباحث آن موضوعات مالیاتی است، حسب امر کمبود مجلات احساس نمی‌شود، ولی در کل موضوع و مبحث اصلی اقتصاد کشورها (مالیات) می‌تواند مورد لطف بیشتری قرار گیرد و در کنار پژوهشنامه مالیات مجلات دیگری نیز در نظر گرفته شود که اولویت کاری آن‌ها مالیات باشد و به‌نوعی مشوقی جهت ارائه مقالات پژوهشگران در این زمینه باشد و حتی خود سازمان مالیاتی به‌عنوان اولین نهاد اجرایی در زمینه مالیات در کشور با ارائه موضوعات و دغدغه اصلی سازمان به اساتید و اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و تأمین مخارج تحقیق می‌تواند در یک اقدام به دو هدف اصلی کشور و حل موارد مزبور و ارائه و توسعه علمی کشور کمک کند. ولیکن، اگر نشریات تعداد محدود مقالات چاپ‌شده خود را در هر شماره افزایش و شمارگان بیشتری را به چاپ برسانند. خیل زیاد مقالات با عدم پذیرش مواجه نخواهد شد، ضمن اینکه تقریباً هفتاد درصد مقالات نمونه پژوهش در خود پژوهشنامه مالیات به چاپ رسیده است؛ و نیمی از مجلات در حدود یک الی دو درصد را به چاپ مقالات حوزه مالیات اختصاص داده‌اند که به نظر کمی بی‌انصافی در رابطه با موضوع با اهمیت مالیات است. همچنین بررسی‌های به عمل آمده حاکی از این موضوع است که مجلات تخصصی حوزه مالی و حسابداری بیشترین تمایل به چاپ مقالات حوزه مالیات را دارند و دانشگاه آزاد، انجمن‌های علمی و دانشگاه الزهرا مراکز علمی هستند که دارای مجلات بیشتری با رویکرد پژوهش در حوزه مالیات می‌باشند.

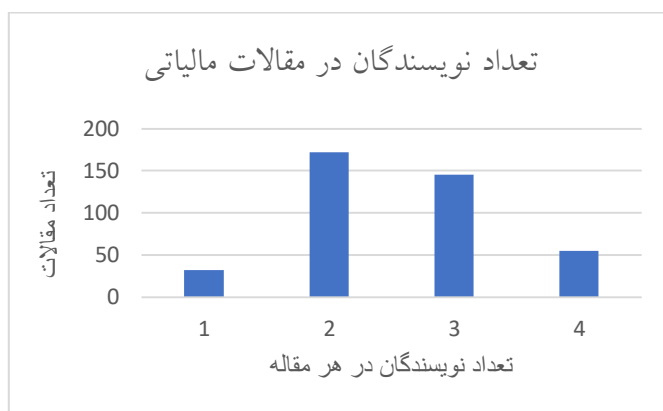
نمودار ۵. توزیع مقالات در مجله های پژوهشی

پوشش ششم: توزیع مقالات با موضوع مالیاتی از نظر تعداد نویسندگان در هر مقاله چگونه است؟

جدول ۶. توزیع مقالات از نظر تعداد نویسندگان

تعداد نویسندگان	فراوانی	درصد
یک نفر	۳۲	۸/۰
دو نفر	۱۷۲	۴۲/۵
سه نفر	۱۴۵	۳۵/۹
چهار نفر	۵۵	۱۳/۶
جمع	۴۰۴	۱۰۰
تعداد نویسندگان	فراوانی	درصد
دانشجویان تحصیلات تکمیلی ارشد و دکتری	۲۱۴	۵۳
سایر نویسندگان	۱۹۰	۴۷
جمع	۴۰۴	۱۰۰

با توجه به نتایج جدول فراوانی (۶) مشاهده می‌شود که همکاری علمی نویسندگان در مقالات زمینه مالیات مقالاتی که دارای دو نویسنده بوده‌اند با درصد فراوانی ۴۲/۵ درصد دارای بیشترین فراوانی و مقالاتی که تنها یک نویسنده دارد با ۸ درصد فراوانی کم‌ترین رتبه را به خود اختصاص داده‌اند. پرسش ششم پژوهش مقوله همکاری علمی تعداد نویسندگان است که از چندین جنبه قابل بررسی است. اول این نکته که نویسندگان تمایل بالایی در همکاری گروهی جهت پژوهش در حوزه مالیات داشته‌اند، ضمن اینکه در جریان جمع‌آوری نمونه پژوهش می‌توان نیز این موضوع را تأیید کرد که همکاری اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های مختلف با یکدیگر در زمینه پژوهش‌های حوزه مالیات قابل توجه بوده است. همچنین در بررسی جانبی که از رتبه و عنوان نویسندگان استخراج شده است حدود ۵۳ درصد نویسندگان مقالات حوزه مالیات، دانشجویان مقاطع تحصیلات تکمیلی ارشد و دکتری بوده‌اند.

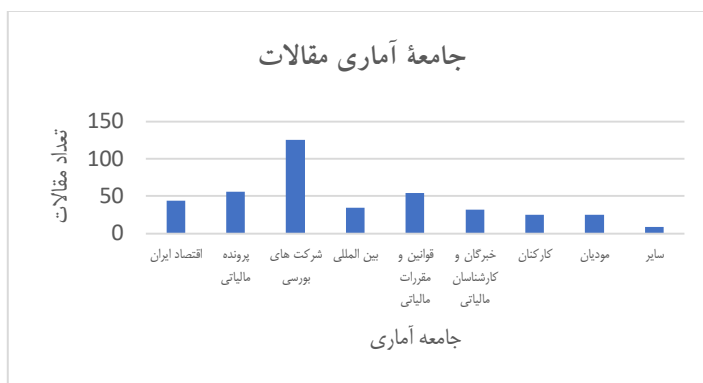
نمودار ۶. توزیع مقالات از نظر تعداد نویسندگان

پرسش هفتم: توزیع فراوانی جامعه آماری مقالات پژوهشی با موضوع مالیاتی چگونه است؟

جدول ۷. توزیع مقالات از نظر جامعه آماری

جامعه آماری	فراوانی	درصد
اقتصاد ایران	۴۴	۱۱/۰
پرونده مالیاتی	۵۶	۱۳/۹
شرکت‌های بورسی	۱۲۵	۳۱/۰
بین‌المللی	۳۴	۸/۴
قوانین و مقررات مالیاتی	۵۴	۱۳/۳
خبرگان و کارشناسان مالیاتی	۳۲	۸/۰
کارکنان	۲۵	۶/۱
مؤدیان	۲۵	۶/۱
سایر	۹	۲/۲
جمع	۴۰۴	۱۰۰

با توجه به جدول فراوانی (۷) مشاهده می‌شود که جامعه آماری مقالات حوزه مالیات که به‌عنوان نمونه انتخاب شده‌اند. شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران با ۳۱ درصد فراوانی بیشترین رتبه را به خود اختصاص داده است و کارکنان و مؤدیان مالیاتی با ۶/۱ درصد و سایر جوامع با ۲/۲ درصد کمترین رتبه را به خود اختصاص داده‌اند. پرسش هفتم پژوهش مبحث نمونه و جامعه آماری در دسترس نویسندگان اشاره دارد که با چه نمونه‌ای توانسته‌اند و تمایل داشتند که پژوهش خود را انجام دهند که بالاترین فراوانی را شرکت‌های بورسی دارند و به لحاظ اینکه این جامعه آماری در دسترس کلیه افراد است و اطلاعات به نسبت کاملی را شرکت‌های بورسی موظف به افشا می‌باشند می‌تواند مورد استفاده نویسندگان جهت جمع‌آوری مطالب قرار گیرد. نسبتاً پژوهش‌های با نمونه‌های متفاوت می‌توان یافت اما اگر سازمان‌های ذی‌ربط با طراحی سایتی مانند سایت کدال بورس اوراق بهادار تهران درصدد افشای اطلاعات حوزه مالیات برآیند می‌توان گفت که پژوهش‌ها با جامعه آماری متفاوت قطعاً بیشتر خواهد بود.

نمودار ۷. توزیع مقالات از نظر جامعه آماری

پرسش هشتم: موضوعات مقالات پژوهشی با موضوع مالیاتی تا چه اندازه در راستای اولویت‌های پژوهشی سازمان امور مالیاتی بوده است؟

مقولات پنج‌گانه طبقه‌بندی اصلی کلی بوده و چنانچه با آن‌ها تطبیق داده می‌شد، تقریباً همه مقالات را در برمی‌گرفت؛ در حالی که از نظر سازمان متغیرهای موجود در اولویت پژوهشی باید مورد بررسی قرار می‌گرفت. به همین دلیل موضوعات، جزئی‌تر در نظر گرفته شد و ۳۶ مقوله از عناوین اولویت‌های پژوهشی در جدول انتخاب شدند و موضوع مقالات با مقوله‌های تعیین شده در سال‌های مورد نظر تطبیق داده شد که نتایج زیر حاصل گردید. بر اساس یافته‌های جدول زیر می‌توان گفت که از ۴۰۴ مقاله با موضوع مالیاتی فقط ۳۶۳ عنوان (۸۹/۸ درصد) در راستای اولویت‌های پژوهشی سازمان در دوره زمانی ۱۳۹۰-۱۳۹۹ بوده است.

جدول ۸. اولویت‌های پژوهشی سازمان

ردیف	محور	موضوع	تعداد	درصد
۱	طرح عملیاتی و سایر اقدامات تکمیلی توسعه نظام جامع اطلاعات مالیاتی	طرح جامع مالیاتی	۱۳	۳/۷
۲	مالیات بر سود بانکی	مالیات بر سود بانکی	۳	۰/۸
۳	مالیات‌های زیست‌محیطی	مالیات‌های زیست‌محیطی	۳	۰/۸
۴	پیاده‌سازی نظام مالیات بر درآمد اشخاص (مالیات بر جمع درآمد)	مجموع درآمد	۸	۲/۲

ادامه جدول ۸. اولویت‌های پژوهشی سازمان

ردیف	محور	موضوع	تعداد	درصد
۵	بررسی روش‌های کاهش هزینه‌های وصول مالیات و گسترش پایه‌های مالیاتی	گسترش پایه‌های مالیاتی	۱۷	۴/۷
۶	نقش نظام مالیاتی در حمایت از تولید ملی و کار و سرمایه ایرانی	مالیات و حمایت از تولید	۴	۱/۱
۷	نظام مالیاتی و برون‌سپاری فعالیت‌ها	نظام مالیاتی و برون‌سپاری	۱۰	۲/۷
۸	الگوهای بهینه نظام دادرسی مالیاتی	دادرسی مالیاتی	۸	۲/۲
۹	بررسی آثار توزیعی مالیات با تأکید بر توزیع مجدد	مالیات و توزیع مجدد	۱۰	۲/۷
۱۰	مالیات‌های اسلامی در ساختار نظام مالیاتی کشور	مالیات‌های اسلامی	۱۲	۳/۴
۱۱	محاسبه شاخص بهره‌وری در سازمان امور مالیاتی کشور	بهره‌وری و کارایی سازمان	۱۷	۴/۷
۱۲	تحلیل و بررسی آثار معافیت‌ها و مشوق‌های مالیاتی	معافیت‌های مالیاتی	۱۴	۳/۹
۱۳	الگوهای خدمات‌رسانی به مؤدیان	خدمات مالیاتی	۸	۲/۲
۱۴	ارتقای سلامت اداری در نظام مالیاتی کشور	سلامت اداری	۱۴	۳/۹
۱۵	ضمانت‌های اجرایی قوانین مالیاتی	ضمانت‌های اجرایی	۱۷	۴/۷
۱۶	مالیات الکترونیکی و بهبود عملکرد نظام مالیاتی کشور	مالیات الکترونیکی	۱۱	۳/۰
۱۷	نظام‌های نوین رسیدگی، تشخیص، حسابرسی و دادرسی مالیاتی	حسابرسی مالیاتی	۱۸	۵/۰
۱۸	ارتقای فرهنگ و تمکین مالیاتی	فرهنگ و تمکین مالیاتی	۳۶	۱۰/۰
۱۹	تحلیل آثار و تجربیات حاصل از اجرای مالیات بر ارزش افزوده	مالیات بر ارزش افزوده	۲۴	۶/۷
۲۰	ترفندهای مالیاتی و راهکارهای مواجهه با آن	ترفندهای مالیاتی	۵۱	۱۴/۰
۲۱	طراحی مکانیزم تولید اطلاعات اقتصادی گروه‌های مؤدیان مالیاتی	تولید اطلاعات اقتصادی	۲۱	۵/۹
۲۲	جایگاه مالیات در اقتصاد مقاومتی	جایگاه مالیات در اقتصاد مقاومتی	۲	۰/۵
۲۳	طرح تحول نظام مالیاتی و نقش آن در بهبود عملکرد نظام مالیاتی کشور	طرح تحول نظام مالیاتی	۳	۰/۸
۲۴	قیمت‌گذاری انتقالات در نظام مالیاتی کشور	قیمت‌گذاری انتقالات	۲	۰/۵
۲۵	اصلاح ترکیب منابع مالیاتی با تأکید بر افزایش سهم مالیات مشاغل	مالیات بر درآمد مشاغل	۱	۰/۲

ادامه جدول ۸. اولویت‌های پژوهشی سازمان

ردیف	محور	موضوع	تعداد	درصد
۲۶	مالیات و بازارهای مالی	مالیات و بازارهای مالی	۸	۲/۲
۲۷	راهکارهای تحقق اهداف برنامه پنجم توسعه، در حوزه نظام مالیاتی	مالیات و برنامه پنجم توسعه	۶	۱/۷
۲۸	نظام مالیاتی و ساختار مطلوب نظام تأمین اجتماعی	مالیات و تأمین اجتماعی	۱	۰/۲
۲۹	مالیات و اقتصاد رانتی و دولت	مالیات و رانت	۱	۰/۲
۳۰	راهکارهای بهبود فضای کسب‌وکار در ایران از طریق مالیات	مالیات و فضای کسب‌وکار	۱۱	۳/۰
۳۱	مالیات بر مؤسسات خیریه و کمک‌های خیریه	مالیات و کمک‌های خیریه	۲	۰/۵
۳۲	هزینه راهکارهای عملی قطع وابستگی‌های جاری دولت به درآمدهای نفت و گاز	مالیات و نفت	۵	۱/۴
۳۳	مالیات بر درآمد کشاورزی	مالیات و درآمد کشاورزی	۰	۰

پرسش نهم: توزیع فراوانی نرم‌افزارهای آماری مورد استفاده در مقالات علمی پژوهشی حوزه مالیات چگونه است؟

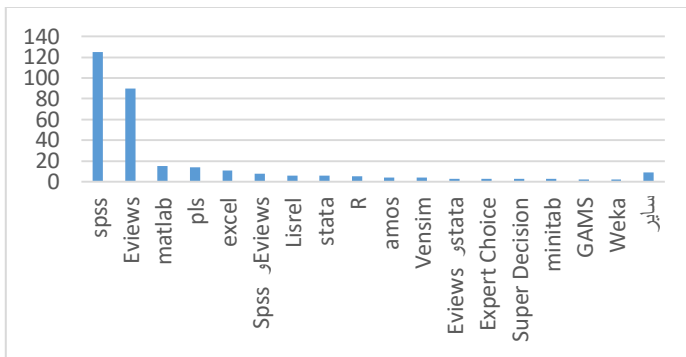
جدول ۹. توزیع فراوانی مقالات به تفکیک نرم‌افزارهای مورد استفاده

نرم‌افزار	فراوانی	درصد
spss	۱۲۵	۴۰
Eviews	۹۰	۲۸/۷
matlab	۱۵	۴/۸
pls	۱۴	۴/۵
excel	۱۱	۳/۵
Spss و Eviews	۸	۲/۶
Lisrel	۶	۲/۰
stata	۶	۲/۰
R	۵	۱/۶
amos	۴	۱/۳

ادامه جدول ۹. توزیع فراوانی مقالات به تفکیک نرم‌افزارهای مورد استفاده

درصد	فراوانی	نرم‌افزار
۱/۳	۴	Vensim
۰/۹	۳	stata و Eviews
۰/۹	۳	Expert Choice
۰/۹	۳	Super Decision
۰/۹	۳	minitab
۰/۶	۲	GAMS
۰/۶	۲	Weka

از بین ۴۰۴ مقاله پژوهشی با موضوع مالیاتی ۳۱۳ مقاله برای تجزیه و تحلیل از نرم‌افزارهای آماری استفاده کرده بودند که فراوانی نرم‌افزارهای مورد استفاده با توجه به جدول فوق مشاهده می‌شود که در مقالات مالیاتی نرم‌افزار آماری اس پی اس با فراوانی ۴۰ درصد بیشترین آمار استفاده را در بین نرم‌افزارهای آماری را داشته است و بعد از آن نرم‌افزار ایویوز با ۲۸/۷ درصد دومین رده را به خود اختصاص داده است

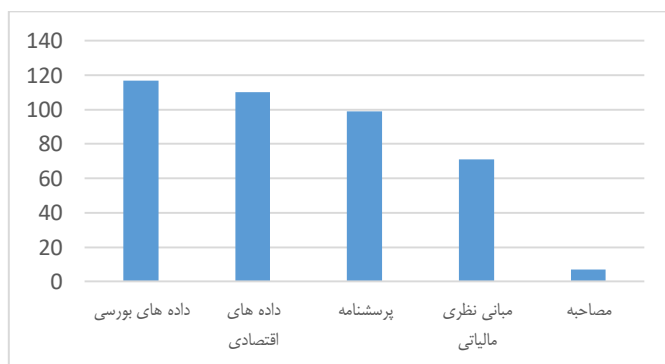
نمودار ۸. توزیع فراوانی مقالات به تفکیک نرم‌افزارهای مورد استفاده

پرسش دهم: توزیع فراوانی روش جمع‌آوری اطلاعات آماری مقالات علمی پژوهشی حوزه مالیات چگونه است؟

جدول ۱۰. توزیع فراوانی جمع‌آوری اطلاعات آماری

نوع داده‌ها	فراوانی	درصد
داده‌های بورسی	۱۱۷	۲۹/۰
پرسشنامه	۹۹	۲۴/۵
داده‌های اقتصادی	۱۱۰	۲۷/۲
مبانی نظری مالیاتی	۷۱	۱۷/۶
مصاحبه	۷	۱/۷
جمع	۴۰۴	۱۰۰

با توجه به جدول فراوانی (۱۰) فوق مشاهده می‌شود که در مقوله جمع‌آوری اطلاعات نمونه پژوهش در مقالات مالیاتی، داده‌های شرکت‌های بورسی با ۲۹ درصد بیشترین استفاده را به‌عنوان نمونه پژوهش در مقالات مالیاتی داشته‌اند. مهم‌ترین مبحث در مقالات و پژوهش‌ها، مطمئناً بحث جمع‌آوری و در دسترس بودن داده‌های پژوهش است که به جرأت می‌توان گفت نود درصد اهمیت موضوع را به خود اختصاص می‌دهد و قبل از اینکه پژوهشگر اقدام به نوشتن و جمع‌آوری مطالب راجع به موضوع پژوهش کند، ابتدا باید تحقیق جامعی نسبت به جامعه آماری و نحوه جمع‌آوری مطالب و نمونه آماری خود داشته باشد.

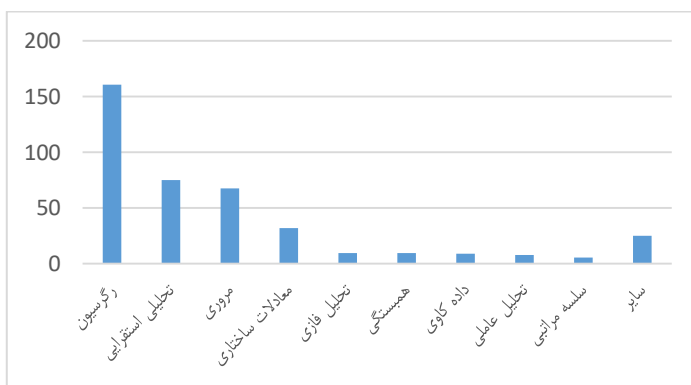
نمودار ۹. توزیع فراوانی جمع‌آوری اطلاعات آماری

پرسش یازدهم: توزیع فراوانی روش تحقیق مورد استفاده در مقالات علمی پژوهشی حوزه مالیات چگونه است؟

جدول ۱۱. توزیع فراوانی روش تحقیق مورد استفاده در مقالات

درصد	فراوانی	نوع داده‌ها
۳۹/۸	۱۶۱	رگرسیون
۱۸/۵	۷۵	تحلیلی استقرایی
۱۶/۸	۶۸	مروری
۷/۹	۳۲	معادلات ساختاری
۲/۵	۱۰	تحلیل فازی
۲/۵	۱۰	همبستگی
۲/۲	۹	داده کاوی
۲/۰	۸	تحلیل عاملی
۱/۵	۶	سلسله مراتبی
۶/۳	۲۵	سایر
۱۰۰	۴۰۴	جمع

با توجه به جدول فراوانی (۱۱) فوق بیشترین فراوانی روش تحقیق مورد استفاده در مقالات مالیاتی با حدود ۴۰ درصد متعلق به روش رگرسیونی است و تحلیل استقرایی و مقالات مروری در رده‌های دوم و سوم جای دارند.

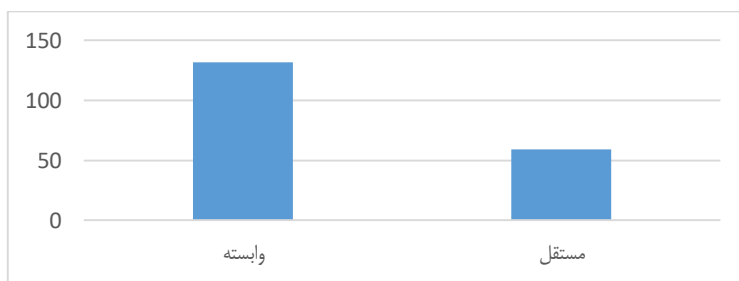
نمودار ۱۰. توزیع فراوانی روش تحقیق مورد استفاده در مقالات

پرسش دوازدهم: توزیع فراوانی متغیر مالیات به عنوان متغیر وابسته و مستقل مورد استفاده در مقالات علمی پژوهشی حوزه مالیات چگونه است؟

جدول ۱۲. توزیع فراوانی متغیرهای وابسته و مستقل

متغیر	فراوانی	درصد
وابسته	۱۳۲	۶۹/۱
مستقل	۵۹	۳۰/۹
جمع	۱۹۱	۱۰۰

با توجه به جدول فراوانی (۱۲) مشخص می‌شود که از بین مقالات با موضوع مالیاتی در ۱۹۱ مقاله متغیر وابسته و مستقل مشخص شده بود که مقوله مالیات در ۷۰ درصد موارد به‌عنوان متغیر وابسته و در ۳۰ درصد موارد به‌عنوان متغیر مستقل در نظر گرفته شده بود. در حوزه مقالات پژوهشی بر خلاف مقالات مروری و ارائه مطالب صرف از مبانی نظری موضوع پژوهش در ابتدا بایستی با ارائه هدف پژوهش مشخص شود که در پژوهش و مقاله حاضر چه هدفی قرار است دنبال شود که هدف پژوهش در واقع همان مشخص کردن انواع متغیرها در پژوهش و نوع رابطه آن‌ها بر یکدیگر است در هر مبحث ممکن است متغیری قابلیت این امر را داشته باشد که در نقش‌های متفاوتی مورد استفاده قرار گیرد (متغیر مستقل، وابسته، تعدیلگر و میانجی و...) که نقش‌های متغیرها با توجه به اهداف و مبانی نظری مشخص می‌گردد. از آنجایی که مقوله مالیات در کشور می‌تواند تحت تأثیر عوامل زیادی قرار گیرد با حدود هفتاد درصد یعنی دو برابر متغیر مستقل، مقوله مالیات به‌عنوان متغیر وابسته قرار گرفته است و این خود نشان از این امر دارد که مطمئناً موضوعات زیادی می‌توانند بر مقوله مالیات تأثیر داشته باشند.

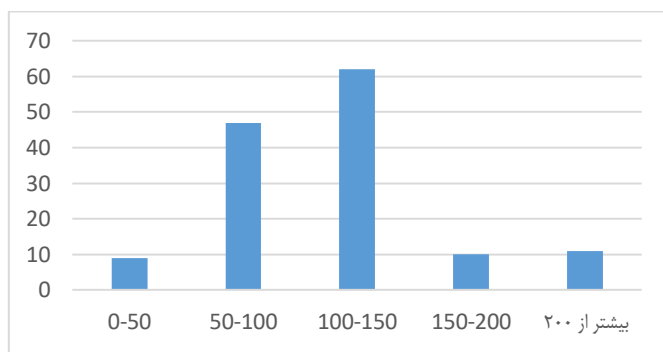

نمودار ۱۱. توزیع فراوانی متغیرهای وابسته و مستقل

پرسش سیزدهم: توزیع فراوانی تعداد شرکت‌های نمونه و افراد در پژوهش‌های بورسی و پرسشنامه‌ای مورد استفاده در مقالات علمی پژوهشی حوزه مالیات چگونه است؟
جدول ۱۳. توزیع فراوانی تعداد شرکت‌های نمونه

تعداد شرکت	فراوانی	درصد
۵۰-۰	۹	۶/۴
۱۰۰-۵۰	۴۷	۳۳/۹
۱۵۰-۱۰۰	۶۲	۴۴/۶
۲۰۰-۱۵۰	۱۰	۷/۲
بیشتر از ۲۰۰	۱۱	۷/۹
جمع	۱۳۹	۱۰۰

با توجه به جدول فوق از بین مقالات با موضوع مالیاتی ۱۳۹ مقاله، جامعه آماری آن‌ها شرکت‌ها هستند؛ که بیشترین تعداد متعلق به ۴۵ درصد کارها است که حدود ۱۰۰ تا ۱۵۰ شرکت را به‌عنوان نمونه پژوهشی انتخاب کرده‌اند.

نمودار ۱۲. توزیع فراوانی تعداد شرکت‌های نمونه

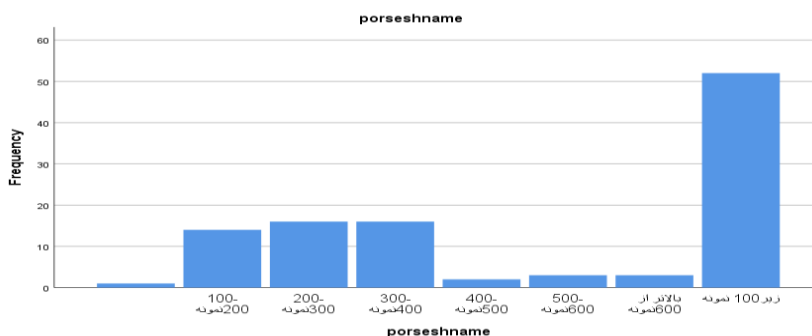
جدول ۱۴. توزیع فراوانی تعداد افراد نمونه در پژوهش‌های با پرسشنامه

تعداد افراد	فراوانی	درصد
زیر ۱۰۰ نفر	۵۲	۴۸/۶
۱۰۰-۲۰۰	۱۴	۱۳/۱
۲۰۰-۳۰۰	۱۶	۱۵/۰

ادامه جدول ۱۴. توزیع فراوانی تعداد افراد نمونه در پژوهش‌های با پرسشنامه

تعداد افراد	فراوانی	درصد
۳۰۰-۴۰۰	۱۶	۱۵/۰
۴۰۰-۵۰۰	۲	۱/۹
۵۰۰-۶۰۰	۳	۲/۸
بالتر از ۶۰۰ نفر	۳	۲/۸
جمع	۱۰۷	۱۰۰

با توجه به جدول فراوانی (۱۴) از بین مقالات با موضوع مالیاتی ۱۰۷ مقاله، جامعه آماری آن‌ها افراد هستند؛ که با توزیع پرسشنامه بین آن‌ها اقدام به جمع‌آوری اطلاعات نمونه پژوهش کرده‌اند که بیشترین تعداد متعلق به ۴۸/۶ درصد کارها است که زیر ۱۰۰ نفر را به‌عنوان نمونه پژوهشی انتخاب کرده‌اند.

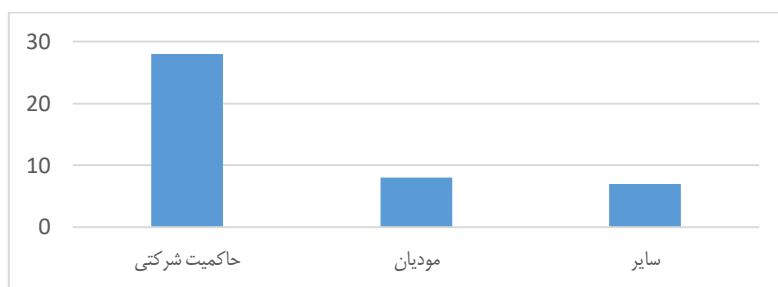
نمودار ۱۳. توزیع فراوانی تعداد افراد نمونه

تحلیلی بر اجتناب مالیاتی مهم‌ترین موضوع در بین موضوعات مقالات حوزه مالیات و نتیجه‌گیری پژوهش:

از آنجا که موضوع فرار و اجتناب مالیاتی از موضوعات مهم در حوزه مالیات است، از بین مقالات مالیاتی که در این پژوهش مورد بررسی قرار گرفت ۴۳ مقاله در مورد اجتناب مالیاتی است. عواملی که بر اجتناب مالیاتی اثرگذار بوده‌اند به دودسته حاکمیت شرکتی و مؤدیان مالیاتی تقسیم شده است که توزیع فراوانی آن در جدول زیر آمده است:

جدول ۱۵. توزیع فراوانی عوامل مؤثر بر اجتناب مالیاتی

عوامل مؤثر	فراوانی	درصد
حاکمیت شرکتی	۲۸	۶۵/۰
مؤدیان مالیاتی	۸	۱۸/۷
سایر	۷	۱۶/۳
جمع	۴۳	۱۰۰

نمودار ۱۴. توزیع فراوانی عوامل مؤثر بر اجتناب مالیاتی

۷. نتیجه‌گیری پژوهش

در پژوهش حاضر به تحلیل به تحلیل محتوای پژوهش‌های حوزه مالیات در دهه ۹۰ پرداخته شد. هدف پژوهش حاضر با بررسی محتوای مقالات حوزه مالیات، به دلیل اهمیت بالای موضوع مالیات در اقتصاد زیر بنایی کشور و اینکه حاصل سال‌ها تفکر، اندیشه و مطالعات اندیشمندان در قالب مقالات علمی ثبت و ارائه می‌شود، این مورد است که در کشور ایران در این زمینه چه مطالعاتی صورت پذیرفته و مبحث مالیات به چه میزان و از چه جنبه‌هایی به آن پرداخته شده است و آیا مباحث موجود هم‌راستا با اولویت‌های سازمان مالیاتی است یا خیر؟ در این راستا با بررسی پرسش‌های پژوهش که شامل بررسی تعداد مقالات، جنسیت، توزیع در مجلات، همکاری دانشگاه‌ها (دولتی، آزاد و...)، مشارکت انفرادی و گروهی، گرایش‌های موضوعی مقالات، مرتبط بودن موضوعات با اولویت‌های سازمان امور مالیاتی، سال انتشار مقالات و جامعه آماری، نرم‌افزارها، جمع‌آوری اطلاعات، روش تحقیق، متغیرهای مستقل وابسته و تعداد نمونه آماری مورد استفاده در مقالات حوزه مالیات پذیرفته شده در مجلات علمی پژوهشی است نتایج زیر

حاصل شده است که نشان می‌دهد که بیشترین مقالات درباره مقوله «سازمان وصول مالیات» و کمترین آن درباره مقوله مالیات‌های اسلامی بررسی شده است، زیرا بررسی مشکلات وصول مالیات از مهم‌ترین اهداف بخش پژوهشی سازمان امور مالیاتی است. هم‌چنین بیشترین مقالات توسط دانشجویان و اساتید دانشگاه‌های دولتی و سپس دانشگاه آزاد اسلامی ارائه شده است. علاوه بر این، بیشترین مقالات متعلق به آقایان و کمترین آن متعلق به خانم‌ها است؛ که جا دارد راجع به مشارکت زنان در این عرصه سرمایه‌گذاری بیشتری صورت گیرد. بیشترین جامعه آماری مورد تحقیق مقالات مربوط به سازمان بورس و اوراق بهادار تهران و کمترین آن مربوط به مؤدیان مالیاتی و سایر مقوله‌ها است، به همین جهت بایستی در ارائه هر چه شفاف‌تر اطلاعات شرکت‌ها نظارت بیشتری به عمل آید تا نهایتاً نتایج پژوهش‌ها کاربردی‌تر به عموم عرضه گردد. هم‌چنین بیشترین مقالات در سال ۱۳۹۷ و کمترین آن در سال ۱۳۹۹ و سال ۱۳۹۰ به چاپ رسیده است. بیشترین آمار چاپ مقالات متعلق به پژوهشنامه مالیات و بعد از آن که صرفاً از نظر موضوعی به مالیات پرداخته است مربوط به مجلات دانش حسابداری و حسابرسی و پژوهش‌های تجربی حسابداری است و کمترین آمار چاپ متعلق به مجله پیشرفت‌های حسابداری دانشگاه شیراز است، مطمئناً موضوعات حیایی و زیربنایی اقتصاد کشور مانند مالیات بایستی مجلات بیشتری را جهت چاپ و نشر مقالات به خود اختصاص دهد و جا دارد که مسئولین مجلات به این امر با این دید که موضوعات مالیاتی می‌تواند گره‌گشای اقتصاد کشور باشد، بنگرند و در چاپ چنین موضوعاتی توجه ویژه‌ای را مبذول دارند. ضمن اینکه بیشترین آمار همکاری نویسندگان و تمایل به همکاری با نویسندگان دیگر در حد دو سه نفر است و این امر نشان می‌دهد تمایل به کار گروهی در حال گسترش است و از سرعت و دقت بالاتری در روند کار برخوردار است و ضمن اینکه نتایج به مراتب بهتر تولید و ارائه خواهد شد و چاپ این‌گونه مقالات برای مجلات یک مزیت به حساب می‌آید. نتایج نشان داد که نگارش مقالات اکثراً در راستای اولویت‌های پژوهشی سازمان امور مالیاتی کشور بوده و با اهداف این سازمان مرتبط است. توجه بیشتر به موضوعات حقوقی در اولویت‌های پژوهشی و خلأهای پژوهشی مشاهده شده در اولویت‌های پژوهشی مثلاً مالیات‌های

اسلامی با مقوله‌های فرعی آن از قبیل زکات، خمس، وجوهات شرعی، کمک‌های خیریه و مؤسسات خیریه و حمایت مالی بیشتر از انجام پژوهش‌های این حوزه، بستن تفاهم‌نامه‌های مشترک با دانشگاه‌های اسلامی مانند دانشگاه مفید و دانشگاه امام صادق (ع) و دانشگاه علوم اسلامی رضوی جهت برطرف نمودن خلأ پژوهشی در زمینه مالیات‌های اسلامی، توجه به پرونده‌های مالیاتی به‌عنوان جامعه آماری و رفع موانع قانونی و محدودیت دسترسی به آن‌ها، جهت‌دهی به اولویت‌های پژوهشی سازمان نسبت به کمبودها و حذف موارد اشباع‌شده از اولویت‌های پژوهشی در کوتاه‌مدت، توجه بیشتری صورت بگیرد.

۸. پیشنهادهای کاربردی پژوهش

۱. سازمان امور مالیاتی کشور در خصوص انجام پژوهش‌ها در حوزه‌های مورد نیاز آن سازمان که هم‌اکنون در اولویت قرار دارد، مشوق‌هایی در نظر بگیرد.
۲. مجلات حوزه حسابداری و مدیریت مالی همکاری بیشتری در چاپ و نشر مقالات حوزه مالیات به عمل آورند.
۳. دانشگاه‌ها و مراکز علمی از همکاری بانوان در اجرای طرح‌های تحقیقاتی و مقالات علمی استقبال بیشتری به عمل آورند.
۴. اساتید و اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها به منظور افزایش تعداد نویسندگان کارهای پژوهشی از نویسندگان و دانشجویان جوان استفاده بیشتری را به عمل آورند.
۵. نویسندگان حیطه اقتصاد و حسابداری حتی‌الامکان در تجزیه و تحلیل آماری سعی کنند از نرم‌افزارهای اقتصادسنجی مانند ایویوز و استتا که مختص همین امر است استفاده کنند.
۶. سازمان امور مالیاتی و دولت که مجری طرح‌های وصول مالیاتی می‌باشند سعی کنند با شفاف‌سازی و مزایایی برای پرداخت‌کنندگان و مؤدیان مالیاتی، حضور حداکثری مؤدیان و شرکت‌ها را ایجاد و حتی‌المقدور از اجتناب و فرار مالیاتی ممانعت به عمل آورند.
۷. طرح‌های معافیت مالیاتی به جهت رونق تولید در جهت پیشرفت شرکت‌های تولیدی می‌تواند ثبات نسبی را در تورم و اقتصاد کشور به وجود آورد. ضمن اینکه شرکت‌های تجاری،

واسطه‌گری‌های مالی، شرکت‌های ساختمانی و شرکت‌های از این دسته با کنترل صحیح آن‌ها در پرداخت مالیات می‌توانند معافیت مالیاتی در بخش تولیدی را جبران کنند.

۸. سازمان امور مالیاتی و دادگستری با در دسترس قرار دادن اطلاعات مربوط به تخلف‌های مالیاتی می‌تواند داده‌های لازم را جهت امور پژوهشی پژوهشگران فراهم سازد.

منابع

آریا، نادر، دلخواه، جلیل (۱۳۹۷). عوامل کلیدی موفقیت در مدیریت سازمان‌های امور مالیاتی (مطالعه موردی سازمان امور مالیاتی کشور). *پژوهشنامه مالیات*، شماره سی و نهم، مسلسل ۸۷.

حیدری‌فر، محمدرئوف، سهیلی، فرامرز (۱۳۹۱). تحلیل محتوا؛ روشی پرکاربرد در مطالعات علوم اجتماعی، رفتاری و انسانی، با تأکید بر تحلیل محتوای کتاب‌های درسی. *مجله روش‌شناسی علوم انسانی*، شماره ۱۴، ۳۳-۵۸.

خداوردیزاده، صابر، دشتبانی، یاور (۱۳۹۸). بررسی اثر شوک مالیات بر نرخ سود سپرده‌های بانکی بر تولید ناخالص داخلی: رویکرد تعادل عمومی پویای تصادفی کینزی. *پژوهشنامه مالیات*، شماره ۴۳، مسلسل ۹۱.

رشیدی‌آشتیانی، اعظم، لاریجانی، حسن (۱۳۹۰). تحلیل محتوای نشریه‌های علمی-پژوهشی در حوزه موضوعی اقتصاد در سال‌های ۱۳۸۹-۱۳۸۵. *برنامه‌ریزی و بودجه*، ۱۶(۳)، ۱۳۳-۱۵۷.

رهنمای‌رودپشتی، فریدون، بنی‌طالبی دهکردی، بهاره، کاویان، مریم (۱۳۹۱). تحلیل محتوای نشریات دارای رتبه علمی-پژوهشی رشته حسابداری در ایران. *حسابداری مدیریت*، ۵(۱۵)، ۱۲۱-۱۴۳.

ساعی، محمدجواد، لاری دشت‌بیاض، محمود، فاتح‌گوش، حسین (۱۳۹۴). بررسی و تحلیل محتوای تحقیقات علمی-پژوهشی حسابرسی در دو دهه اخیر. *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۲۲(۲)، ۲۰۳-۲۲۰.

- سلیمانی امیری، غلامرضا، ایزدخواه، مصطفی، گرامی راد، فاطمه (۱۳۹۹). تحلیل محتوای نشریه علمی پژوهشی پژوهش‌های تجربی حسابداری طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۷. *پژوهش‌های تجربی حسابداری*، ۹(۳۵)، ۱۳۹-۱۵۸.
- طاهری بروجنی، رضا، حسینی، رضا (۱۳۹۹). بررسی چالش‌های فراروی اخذ مالیات بر تجارت الکترونیک. *پژوهشنامه مالیات*، شماره ۴۶، مسلسل ۹۴.
- عرب‌مازار، علی‌اکبر؛ گل‌محمدی، مریم، باقری، بهروز (۱۳۹۰). سطح تمکین مالیاتی، مهم‌ترین شاخص دست‌یابی به یک نظام مالیاتی مطلوب و کارآمد. *پژوهشنامه مالیات*، شماره دوازدهم، مسلسل ۶۰.
- قهنویه، حسن، موحدی، فریده، یارمحمدیان، محمدحسین، عجمی، سیما (۱۳۹۰). امکان‌سنجی تحلیل محتوایی و استادی مقالات چاپ‌شده در مجله علمی پژوهشی «مدیریت اطلاعات سلامت». *مجله اطلاعات سلامت*، (۱)، ۹۲-۸۲.
- گرامی راد، فاطمه، محمدی، مهدی، سرلک، نرگس (۱۳۹۳). تحلیل محتوای مقاله‌های مجلات علمی-پژوهشی حسابداری و مالی منتشره بین سال‌های ۱۳۹۲-۱۳۸۷. *حسابداری مدیریت*، ۷(۲۳)، ۱۰۵-۱۲۲.
- گرایبی‌نژاد، غلامرضا، چپردار، الهه (۱۳۹۱). بررسی عوامل مؤثر بر درآمدهای مالیاتی در ایران. *فصلنامه علوم اقتصادی*، سال ششم، شماره ۲۰، ۹۲-۶۹.
- گلشنی، علیرضا، قانیدی، محمدرضا (۱۳۹۵). روش تحلیل محتوا، از کمی‌گرایی تا کیفی‌گرایی. *مجله روش‌ها و مدل‌های روان‌شناختی*، سال ۷، شماره ۲۳، ۸۲-۵۷.
- نمازی، محمد، رجب‌دری، حسین، روستامیمندی، اعظم (۱۳۹۶). بررسی تعداد و تحلیل محتوای مقاله‌های مرتبط با اخلاق حرفه‌ای حسابداری در ایران. *پیشرفت‌های حسابداری دانشگاه شیراز*، ۹(۱)، ۱۹۳-۲۲۶.
- نونهال‌نهر، علی‌اکبر، کاظمی‌نوجه‌ده، معصومه (۱۳۹۸). تحلیل محتوای مقالات فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی از ابتدای انتشار تا پایان سال ۱۳۹۶. *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۲۶(۱)، ۱۵۰-۱۲۳.

- Barrick, J. A. Mecham, N. W. Summers, S. L. & Wood, D. A. (2017). Ranking Accounting Journals by Topical Area and Methodology, 31(5), 1510-1541.
- Cassidy, R Sugimoto, et al. (2011). The shifting sands of disciplinary development Analyzing North American Library and Information Science dissertations using latent Dirichlet allocation. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 62(1):185.
- Dumay, J. Villiers, Ch. Guthrie, J. & Hsiao, P. (2018). Thirty years of Accounting, Auditing and Accountability Journal: A critical study of the journal's most cited articles. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 31(5), 1510-1541.
- Guffey, D. M. & Harp, N. L. (2017). The Journal of Management Accounting Research: A Content and Citation Analysis of the First 25 Years. *Journal of Management Accounting Research*, 29(3), 93-110.
- Hasselback, J. R. Reinstein, A. & Abdolmohammadi. M. (2012). Benchmarking the Research Productivity of Accounting Doctorates. *Accounting Education*, 27(4), 943-978.
- Sasha Romanosky, Lillian Ablon, Andreas Kuehn, (2019). Content analysis of cyber insurance policies: how do carriers price cyber risk? *Journal of Cybersecurity*, Volume 5, Issue 1, 2019, tyz002.
- Shkulipa Lyudmyla (2021) Evaluation of accounting journals by coverage of accounting topics in 2018–2019. *Scientometrics* (2021)Cite this article.

فصلنامه سیاست‌های مالی و اقتصادی

[Downloaded from qjfeq.ir on 2026-06-25]

[DOR: 20.1001.1.23453435.1400.9.33.4.5]

[DOI: 10.52547/qjfeq.9.33.77]